

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

спеціальність	242 Туризм	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Туризм	факультет	Факультет управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	туризму

ВИКЛАДАЧ

Мерчанський Володимир Вікторович

Вища освіта – менеджмент у виробничій сфері

Науковий ступень – кандидат економічних наук, 08.07.02 – економіка сільського господарства і АПК.

Вчене звання – доцент кафедри економіки підприємств.

Досвід роботи – 22 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Автор навчального посібника та 3 методичних вказівок для теоретичних і семінарських занять з курсу краєзнавчо-туристична діяльність;
- Співавтор 3 тематичних публікацій;
- Учасник наукових і методичних конференцій;
- член ГО «Туристичний розвиток регіонів»

телефон	+380953092524	електронна пошта	seomvv@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle
---------	---------------	------------------	------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	полягає в формуванні в студентів знань, навичок та умінь для аналізу та практичного використання краєзнавчих та туристичних аспектів конкретного регіону з метою сприяння розвитку туризму та вивчення культурно-історичної спадщини.
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	Розуміння краєзнавчих і туристичних принципів (ЗК02, ЗК12, ПРН13, ПРН14) / презентація та захист індивідуального завдання/ відповіді (виступи) на аудиторних заняттях Практичні навички планування і організації туристичних маршрутів (ЗК04, ЗК14, ФК12, ПРН 9, ПРН10, ПРН22) / презентація та захист індивідуального завдання/ відповіді (виступи) на аудиторних заняттях Розвиток критичного мислення і спроможності розробки інноваційних туристичних проектів (ЗК09, ЗК13, ФК09, ФК13, ПРН20, ПРН 21) / презентація та захист індивідуального завдання/ відповіді (виступи) на аудиторних заняттях
Обсяг і форми контролю	3 кредит ECTS (120 годин): 15 годин лекції, 15 годин семінарських; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	Засвоєння теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних завдань, активність на семінарських заняттях, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ Й ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК13. Здатність планувати та управляти часом</p> <p>ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p><i>Спеціальні компетентності:</i></p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості й норм безпеки.</p> <p>ПРН10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).</p> <p>ПРН 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.</p> <p>ПРН13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.</p> <p>ПРН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття</p> <p>ПРН 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПРН 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.</p>
-------------	---	-------------------------------	---

ФК 09. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах

ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

ПРН 22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Основи краєзнавчо-туристичної діяльності. Краєзнавчо-туристичні ресурси правобережної України, Поділля, Слобожанщини та західної України

	Лекції	Семінарські заняття		
Лекція 1.	Краєзнавство як окремий напрямок туризмології	СЗ 1	1. Місце туристичного краєзнавства у програмі підготовки спеціалістів з туризму. 2. Стислий історичний нарис розвитку краєзнавства. 3. Предмет та завдання туристичного краєзнавства.	Самостійна робота
Лекція 2.	Туристичні ресурси у краєзнавстві	СЗ 2	1. Поняття про краєзнавчі туристичні ресурси. 2. Сучасні оцінки краєзнавчих туристичних ресурсів. 3. Значення окремих видів туристичних ресурсів для краєзнавчого туризму. 4. Туристичні ресурси України як основа організації краєзнавчого туризму. 5. Роль сільської місцевості у вітчизняному туристичному краєзнавстві.	
Лекція 3.	Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів	СЗ 3	1. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Київщини.	

Лекція 1. Розвиток краєзнавчо-туристичної діяльності в Україні.
Лекція 2. 4. Туристичні ресурси України як основа організації краєзнавчого туризму.
5. Роль сільської місцевості у вітчизняному туристичному краєзнавстві.
Лекція 3. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів Черкаської області.
Лекція 4. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів Житомирської та Рівненської областей.
Лекція 5. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів Хмельницької області.
Лекція 6. Загальна характеристика Полтавської та Сумської областей.
Лекція 7. Туристичні ресурси Буковини. Туристичні ресурси Закарпаття.

	правобережної України. Історична Київщина		2. Київська область. 3. Черкаська область.		
Лекція 4.	Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів правобережної України. Історична Волинь	СЗ 4	1. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Волині. 2. Волинська область.. 3. Житомирська область. 4. Рівненська область.		
Лекція 5.	Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів історичного Поділля.	СЗ 5	1. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичного Поділля. 2. Вінницька область. 3. Тернопільська область. 4. Хмельницька область.		
Лекція 6.	Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Слобожанщини.	СЗ 6	1. Загальна характеристика Слобожанщини. 2. Харківська область. 3. Полтавська область. 4. Сумська область.		
Лекція 7.	Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів західної України (Галичина, Буковина та Закарпаття).	СЗ 7	1. Загальна характеристика туристичних ресурсів Західної України. 2. Львівська область. 3. Івано-Франківська область. 4. Туристичні ресурси Буковини. 5. Туристичні ресурси Закарпаття.		
Модуль 2. Краєзнавчо-туристичні ресурси степової України та АР Крим. Створення географічних бази даних з краєзнавства.					
Лекція 8.	Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів степової України (Причорномор'я, Донбас, Придніпров'я).	СЗ 8	1. Загальна характеристика туристичних ресурсів Степової України. 2. Одеська область. 3. Миколаївська область. 4. Херсонська область. 5. Запорізька область. 6. Донецька область. 7. Луганська область. 8. Дніпропетровська область. 9. Кіровоградська область.	Самостійна робота	

Лекція 9.	Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Криму	СЗ 9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Географічне положення Криму. 2. Туристично-рекреаційні ресурси Криму. 3. Стислий історичний нарис формування території Криму. 4. Історико-культурні краєзнавчі ресурси Криму. 5. Головні туристичні атракції та центри Криму. 	
Лекція 10.	Основи створення географічних баз даних краєзнавчих туристичних ресурсів.	СЗ 10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення ГБД та елементарної ГІС та задачі їх створення. 2. Вибір території для створення елементарної ГІС. 3. Підготовка зображення для оцифрування (векторизації). 4. Особливості векторизації топографічної основи (градусна сітка, об'єкти гідрографії та шляхи сполучення, об'єкти орографії, рослинність, ДЛФ та сельбищні території, оформлення надписів та тексту, складання шарів векторної карти). 5. Особливості векторизації суспільно-географічних карт. 6. Засоби організації географічної інформації за допомогою стандартного програмного забезпечення. 	<p>Лекція 8. Загальна характеристика туристичних ресурсів: Запорізька область; Донецька область; Луганська область; Дніпропетровська область; Кіровоградська область.</p> <p>Лекція 9. Історико-культурні краєзнавчі ресурси Криму. Головні туристичні атракції та центри Криму</p> <p>Лекція 10. Особливості векторизації суспільно-географічних карт. Засоби організації географічної інформації за допомогою стандартного програмного забезпечення.</p> <p>Лекція 11. Краєзнавча характеристика м. Харків.</p> <p>Лекція 12. Краєзнавча характеристика м. Черкаси.</p> <p>Лекція 13. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Миколаївської області. Краєзнавча характеристика м. Миколаїв.</p> <p>Лекція 14. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Карпат. Перелік головних туристських маршрутів у Карпатах. Краєзнавча характеристика маршруту «Східно-Карпатський туристичний шлях»</p> <p>Лекція 15. Перелік головних туристських маршрутів в Криму.</p>
Лекція 11.	Створення географічної бази даних з краєзнавства Харківської області.	СЗ 11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Орієнтовна структура краєзнавчої ГБД Харківської області. 2. Загальні дані про природні краєзнавчі ресурси Харківської області. 3. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Харківської області. 4. Краєзнавча характеристика м. Харків. 	

<p>Лекція 12.</p>	<p>Створення географічної бази даних з краєзнавства Черкаської, Київської та Вінницької областей</p>	<p>СЗ 12</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Орієнтовна структура краєзнавчої ГБД Черкаської області. 2. Загальні дані про природні краєзнавчі ресурси Черкаській області. 3. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Черкаській області. 4. Краєзнавча характеристика м. Черкаси. 5. Орієнтовна структура краєзнавчої ГБД Київської області. 6. Загальні дані про природні краєзнавчі ресурси Київської області. 7. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Київської області. 8. Краєзнавча характеристика м. Києва. 9. Орієнтовна структура краєзнавчої ГБД Вінницької області. 10. Загальні дані про природні краєзнавчі ресурси Вінницької області. 11. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Вінницької області. 12. Краєзнавча характеристика м. Вінниці. 	<p>Краєзнавча характеристика маршруту «Крим туристичний».</p>
<p>Лекція 13.</p>	<p>Створення географічної бази даних з краєзнавства Кіровоградської та Миколаївської областей</p>	<p>СЗ 13</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Орієнтовна структура краєзнавчої ГБД Кіровоградської області. 2. Загальні дані про природні краєзнавчі ресурси Кіровоградської області. 3. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Кіровоградської області. 4. Краєзнавча характеристика м. Кропивницький. 	

			<p>5. Орієнтовна структура краєзнавчої ГБД Миколаївської області.</p> <p>6. Загальні дані про природні краєзнавчі ресурси Миколаївської області.</p> <p>7. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Миколаївської області.</p> <p>8. Краєзнавча характеристика м. Миколаїв</p>		
Лекція 14.	Створення географічної бази даних з краєзнавства Карпат	СЗ 14	<p>1. Орієнтовна структура краєзнавчої ГБД Карпат.</p> <p>2. Карпатський туристичний регіон на карті України.</p> <p>3. Карпати у «Книзі рекордів України».</p> <p>4. Загальні дані про природні краєзнавчі ресурси Карпат.</p> <p>5. Загальні дані про суспільні краєзнавчі ресурси Карпат.</p> <p>6. Перелік головних туристських маршрутів у Карпатах.</p> <p>7. Краєзнавча характеристика маршруту «Східно-Карпатський туристичний шлях»</p>		
Лекція 15.	Створення географічної бази даних з краєзнавства Криму	СЗ 15	<p>1. Орієнтовна структура краєзнавчої ГБД Криму.</p> <p>2. Кримський туристичний регіон на карті Світу.</p> <p>3. Використання екологічного паспорту АР Крим для знайомства з природними краєзнавчими ресурсами і організації екологічного туризму.</p> <p>4. Перелік головних туристських маршрутів в Криму.</p> <p>5. Краєзнавча характеристика маршруту «Крим туристичний».</p>		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Брижак Н.Ю. "Краєзнавча та туристична робота". Курс лекцій для студентів педагогічного факультету, які навчаються на спеціальності "Початкова освіта" : – Мукачево: МДУ, 2012. – 116 с.
2. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: Навч. Посібник. / За ред. проф. Ф.Д. Заставного. – 2-ге вид., випрл. – К.: знання, 2008. – 575 с.
3. Покоłodна М. М. Туристське краєзнавство: навчальний посібник / М. М. Покоłodна, Л. Д. Божко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 310 с.

Методичне забезпечення

1. Мерчанський В.В. Краєзнавчо-туристична діяльність. Методичні рекомендації до проведення семінарських занять. - Х.: ДБТУ, 2022 р. 20 с.
2. Мерчанський В.В. Краєзнавчо-туристична діяльність: базова контролююча програма з дисципліни. - Х.: ДБТУ, 2022 р. 20 с.
3. Мерчанський В.В. Краєзнавчо-туристична діяльність. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни. – Х.: ДБТУ, 2022 р. 30 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на семінарських заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.